

VERSLAG KROPSLARASSENPROEF - 1e BEOORDELING

LATE KOUDE VOORJAARSTEELT 1969

door

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

en

A.P. v.d. Hoeven

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

CRG

COMMISSIE VOOR DE SAMENSTELLING VAN DE RASSENLIJST VOOR GROENTEGEWASSEN - WAGENINGEN

R
06
C
33

062:16

Handboek nr.
3429

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groenten- en
Fruiteelt onder Glas te Naaldwijk.

- 2 -

VERSLAG KROPSLARASSENPROEF - 1e BEOORDELING
Late Koude Voorjaarsteelt 1969

<u>Inhoud</u>	blz.
1. Samenvatting	2
2. Inleiding	3
3. Opgenomen rassen	3
4. De teeltomstandigheden	4
5. Resultaten	4
6. Bespreking van de rassen	6

1. Samenvatting

In de late koude voorjaarsteelt 1969 werd een kropslarassenproef - 1e beoordeling genomen met medewerking van de proeftuinen te Breda, Venlo en Vierpolders. Van de 13 ingezonden rassen komen 6 voor beproeving in de rassenproeven - 2e beoordeling in aanmerking nl. Chica (N.V. A.R. Zwaan en Zn., Voorburg), Munex (N.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen), Nr. 24 (L. de Mos, Naaldwijk), Nr. 508 (N.V. R. Zwaan, Rotterdam), Strofe (N.V. Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk) en WR 1045 (N.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen).

2. Inleiding

Het doel van de proef was na te gaan of er voor deze teelt nieuwe rassen in de handel waren gebracht - of die spoedig in de handel zouden worden gebracht - die zodanige eigenschappen bezaten dat het gewenst was ze op uitgebreidere schaal te onderzoeken op hun gebruikswaarde. Dit laatste kan geschieden in de rassenproeven - 2e beoordeling, die veelal worden genomen door de proeftuinen, tuinbouw-studieclubs en bedrijfsvoorlichters.

3. Opgenomen rassen

Alle door de NAK-G erkende selectie-bedrijven zijn, met inachtneming van hetgeen in de inleiding is vermeld, uitgenodigd maximaal 2 rassen in te sturen. Van deze gelegenheid hebben 8 selectie-bedrijven gebruik gemaakt die samen 13 rassen hebben ingestuurd.

Door de proefnemers is hieraan toegevoegd als vergelijkingsras Noran.

Tabel 1 - De opgenomen rassen

Ras	Ingezonder door	Antho ¹⁾ cyaan	Zaad kleur
Chica(Nr. 72 DI)	N.V. A.R. Zwaan en Zn., Voorburg	-	wit
Hilds 1250	Nunhem's Zaden N.V., Haalen (L)	-	zwart
Hilds 1251	Fa. Gebr. Broersen, Harenkarspel	-	wit
Munex(WR.1004)	N.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen	-	wit
Noran	N.V. Rijk Zwaan, Rotterdam	+	wit
Nr. 20-100	Hollandia, Rozenburg	-	wit
Nr. 24	L. de Mos, Naaldwijk	-	wit
Nr. 76	L. de Mos, Naaldwijk	-	wit
Nr. 508	N.V. Rijk Zwaan, Rotterdam	-	wit
Nr. 2754	N.V. Rijk Zwaan, Rotterdam	-	wit
Ostinata	N.V. Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk	-	wit
Rosita	Hollandia, Rozenburg	-	zwart
Strofe	N.V. Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk	-	wit
WR. 1045	N.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen	-	wit

Toelichting

1) += bevat anthocyaan; -= bevat geen anthocyaan.

4. De teeltomstandigheden

De proef is op 3 plaatsen genomen nl. op de proeftuin M.O.G., Landsweg 2, Vierpolders (de heer P. Roozenboom), de proeftuin 'Noord-Limburg', Straelseweg 370, Venlo (de heer G.A.J. Janssen) 2 proeven en op de proeftuin 'Noord-Brabant', Heilaarstraat 230, Breda (de heer H.M.C. Nuyten).

4.1. Vierpolders

De grond is een zware zavelgrond. De kas is een hoog Venlo-warenhuis met houten dek en is vorstvrij gehouden met heteluchtverwarming. Er is gezaaid op 13 december 1968, geplant op 6 januari en geoogst op 14 april 1969. De proef is in 2-voud uitgeplant. Per veldje stonden minstens 60 hoogstens 72 planten.

4.2. Venlo 1(verwarmd)

De bodem bestaat hier uit lemig zand. Er is gezaaid op 5 februari, geplant op 7 maart en geoogst op 15 april 1969. De proef was in 3-voud opgezet. Per veldje stonden minstens 55 planten en hoogstens 66. In het begin van de teelt is flink gestookt, zodat hier niet gesproken kan worden van een koude voorjaarsteelt.

4.3. Venlo 2

Voor bodem zie 4.2. Er is gezaaid op 5 februari, geplant op 7 maart en geoogst op 28 april 1969. De proef was in 4-voud opgezet. Per veldje stonden 60 planten.

4.4. Breda

De grond is hier een zandgrond. Er is gezaaid op 18 februari, geplant op 21 maart en geoogst op 7 mei 1969. De proef was opgezet in 2-voud. Per veldje stonden 140 planten; de plantafstand was 24x24cm. Per m² was 8 g. Allisan gestrooid. De PD kas is niet verwarmd.

5. Resultaten

Tijdens de teelt zijn door de proefnemers verschillende waarnemingen gedaan. De oogst-waarnemingen werden uitgevoerd door de chefs van de betrokken proeftuinen. Bovendien hebben kort voor de oogst een aantal selecteurs, tuinders en bedrijfsvoorlichters de rassen beoordeeld op hun gebruikswaarde in de late koude voorjaarsteelt. De belangrijkste gegevens zijn verwerkt in de opgenomen tabellen; de overige zijn verwerkt in de bespreking van de rassen op blz. 6.

Tabel 2 - Groeisnelheid

	Breda		Vierpolders		Verwarmd			Venlo		Koud			gemiddeld
	I	II	I	II	I	II	III	I	II	III	IV		
Chica	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9,0
Hilds 1250	8	8-	7	7,5	9	7,5	7,5	9	8	9	8	8	8,0
Hilds 1251	8-	8	9	8,5	9	8	8	9	9	9	9	9	8,6
Munex	6,5	7,5	8,5	7	7	7	7	9	8,5	9	8	8	7,7
Noran	6,5	6,5	6	6	5	5	3	6	7	6	7	7	5,8
Nr. 20-100	4,5	4,5	6	5	4	5	4,5	4	4	6	5	5	4,8
Nr. 24	7,5	7+	7,5	7,5	6	7	7	8	8	9	8,5	8,5	7,6
Nr. 76	4	4	4	5,5	3	4	4	7	7	6	6	6	5,0
Nr. 508	4,5	5	6	6,5	5,5	6,5	7	8	7,5	8	7,5	7,5	6,5
Nr. 2754	7,5	6,5	7	7	7,5	6	6,5	9	6,5	9	8	8	7,3
Ostinata	4,5	5,5	5	5,5	5	5,5	5	6	6,5	5	6	6	5,4
Rosita	6	7	8	8,5	9	8	9	8,5	6,5	9	9	9	8,0
Strofe	6,5	7-	8	7,5	7	7	7	7,5	7	8	7	7	7,2
W.R. 1045	6-	6-	7,5	7	6	6,5	6	9	9	9	8,5	8,5	7,3
Gemiddeld	6,3	6,5	7,0	7,0	6,6	6,6	6,5	7,8	7,4	7,9	7,6	7,6	<u>7,0</u>

Tabel 3 - Gemiddeld kroggewicht in kg. per 100 stuks

	Breda		Vierpolders		Venlo		Gemiddeld
	I	II	I	II	Verwarmd	Koud	
Chica	36,8	33,3	35,1	30,4	24,5	40,0	33,4
Hilds 1250	29,8	32,0	24,3	29,8	20,0	34,8	28,5
Hilds 1251	30,6	30,0	31,3	27,8	23,0	34,1	29,5
Munex	31,4	35,8	30,0	26,7	21,7	37,5	30,5
Noran	29,7	32,4	26,3	25,0	17,5	27,5	26,4
Nr. 20-100	24,9	29,3	25,6	21,8	18,0	28,0	24,6
Nr. 24	29,4	31,7	35,8	28,2	26,5	41,8	32,2
Nr. 76	24,4	24,3	22,3	23,8	16,2	30,2	23,5
Nr. 508	26,6	25,5	22,2	27,8	18,3	30,4	25,1
Nr. 2754	30,6	32,0	25,2	25,3	20,0	33,9	27,8
Ostinata	23,3	20,1	23,8	24,5	18,8	28,3	23,1
Rosita	24,7	30,0	26,3	27,3	23,0	31,7	27,2
Strofe	26,2	30,7	25,6	25,6	19,7	37,2	27,5
W.R. 1045	26,6	29,5	26,8	24,3	19,3	32,7	26,5
Gemiddeld	28,2	29,8	27,2	26,3	20,5	33,4	<u>27,6</u>

Tabel 4 - Beoordeling gebruikswaarde

	Breda		Vierpolders		Verwarmd			Venlo				gemiddeld
	I	II	I	II	I	II	III	I	II	III	IV	
Chica	4	4	7,6	6,0	3	5	4	7	4,8	6	6	5,2
Hilds 1250	5	6	6,3	6,0	6	8	9	6	6,7	7	7	6,6
Hilds 1251	5	5	5,3	6,9	7	9	9	6	6,3	7	7	6,7
Munex	7	8	8,0	6,7	8	8	8	8	6,9	8	7	7,6
Noran	7	6	6,3	6,6	6	4	6	7	5,3	7	7	6,2
Nr.20-100	5	4	4,3	4,1	2	3	4	4	5,0	5	4	4,0
Nr. 24	6	6	7,6	6,7	9	9	9	9	7,4	9	9	8,0
Nr. 76	4	3	5,1	5,3	2	2	4	6	4,3	6	6	4,3
Nr. 508	6	4	5,3	4,7	4	6	6	6	5,6	6	7	5,5
Nr. 2754	4	5	5,4	5,9	8	6	8	8	7,4	9	8	6,8
Ostinata	2	2	3,7	4,4	4	4	4	6	4,7	5	4	4,0
Rosita	2	2	6,0	5,4	5	8	6	8	5,6	8	7	5,7
Strofe	6	5	6,1	6,3	9	9	9	8	6,9	8	8	7,4
W.R. 1045	4	5	7,4	6,9	5	6	6	7	6,4	7	7	6,2
Gemiddeld	4,8	4,6	6,0	5,9	5,6	6,2	6,6	6,9	6,0	7,0	6,7	<u>6,0</u>

Bespreking van de rassen

In onderstaande rasbesprekingen wordt alleen iets vermeld over de resistentie tegen 't wit (*Bremia lactucae*) wanneer de inzender heeft opgegeven dat het ras resistent is tegen één of meer fysio's van deze schimmel.

Chica (voorheen Nr. 72 D.I.) - Ingezonden door N.V. A.R.Zwaan & Zn., Voorburg.

Een zeer snelle groeier. Blad wat lichtgroen. Vormde een grote, gesloten maar losse krop. De onderkant was vrij goed. Gaf zeer zware kroppen.

Zal door ons alleen worden aanbevolen voor de rassenproeven-2e beoordeling op plaatsen waar het gewas zich als regel rustig ontwikkeld.

Hilds 1250 - Ingezonden door Nunhem's Zaden N.V., Haelen (L).
Groeide snel. Een bleekgroen wat zacht gewas; blad wat gebobbeld.
Vormde behalve in Venlo II (koud) een gesloten krop. Was van onderen
vrij goed gesloten. Werd aanvankelijk vrij goed beoordeeld maar ver-
toonde in de proeven te Breda en Vierpolders rand. Had van onderen
wat meer geel blad dan de andere rassen. Het kropgewicht was goed.
Komt o.i. niet in aanmerking voor de rassenproeven-2e beoordeling.

Hilds 1251 - Ingezonden door Fa. Gebr. Broersen, Harenkarspel.
Afgezien van de zaadkleur verschilt dit ras weinig van het voorgaande.
Leek nog ietsje sterker te groeien.
Komt o.i. niet in aanmerking voor de rassenproeven-2e beoordeling.

Munex (voorheen W.R. 1004) - Ingezonden door N.V. C.W.Pannevis,
Enkhuizen.
Goede groei. Het blad is wat lichtgroen en ziet er wat teer uit. De
krop sluit zich van boven niet helemaal, was goed gevuld. Gaf mooie
kroppen met een goed gewicht. Onvatbaar voor de fysio's 1, 2 en 3
van 't wit, maar vatbaar voor de fysio 4.
Zal worden opgenomen in de rassenproeven-2e beoordeling.

Noran (vergelijkingsras) - ontvangen van N.V. R. Zwaan, Rotterdam.
Een uitvoerige beschrijving van dit ras is te vinden in de Rassenlijst
voor Groentegewassen. Noran heeft in de proeven goed voldaan.

Nr. 20-100 - Ingezonden door "Hollandia", Rozenburg.
Een zeer trage groeier. Wat dof, vrij dik, tamelijk donker blad. Vormde
een kleine, open krop. Was van onder redelijk goed gesloten. Was toen
de proeven geoogst werden nog niet geheel volgroeid. Het kropgewicht
viel tegen. Was nog niet geheel uniform. Splitst uit voor witresisten-
tie.
Komt niet in aanmerking voor de rassenproeven-2e beoordeling.

Nr. 24 - Ingezonden door L. de Mos, Naaldwijk.
Groei goed. Goede frisgroene kleur. Bleef in Breda van boven nogal open,
op de andere proefplaatsen tamelijk gesloten. De onderkant was goed
gesloten. Goed kropgewicht.
Zal door ons worden opgenomen in de rassenproeven-2e beoordeling.

Nr. 76 - Ingezonden door L. de Mos, Naaldwijk.

Een zeer trage groeier. Wat dof, glad, vrij dik, tamelijk donker blad. Vormde een kleine platte open krop. Van onderen vrij goed gesloten, maar de nerven zijn wat grof. Het kroggewicht viel tegen. Komt o.i. niet in aanmerking voor de rassenproeven-2e beoordeling.

Nr. 508 - Ingezonden door N.V. R. Zwaan, Rotterdam.

De groei was redelijk, wat beter dan van Noran. Donker, breed, vrij dik, glad blad. Vormde een open, nogal plat op de grond liggende krop. Van onderen vrij goed gesloten. Het kroggewicht lag vrij laag maar minstens op hetzelfde niveau als Noran; toen de proeven werden geoogst was Nr. 508 nog niet geheel volgroeid. Onvatbaar voor alle 4 thans in Nederland bekende fysio's van 't wit. Zal door ons worden aanbevolen voor de rassenproeven-2e beoordeling mits na 1 mei wordt geoogst.

Nr. 2754 - Ingezonden door N.V. R. Zwaan, Rotterdam.

Goede groei. Fris groene kleur. Vormde een open, goed gevulde krop, die aan een grote Noran doet denken. Van onderen vrij goed gesloten. Goed kroggewicht. Onvatbaar voor de fysio's 1, 2 en 3 van 't wit, maar vatbaar voor de 4e fysio. Is door de N.V. R. Zwaan teruggenomen.

Ostinata - Ingezonden door N.V. Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk.

Groeide vrij traag. Het blad was wat ongelijk gekleurd. Vormde een kleine, lage, vrij open, gevulde krop. Het kroggewicht viel tegen. We zullen dit ras nog eens opnemen in de rassenproeven-1e beoordeling.

Rosita - Ingezonden door "Hollandia", Rozenburg.

Groeide vrij snel. Het blad is zacht, gebobbeld en wat lichtgroen van kleur. Vormde op de meeste plaatsen een vrij losse krop. Werd aanvankelijk in Venlo vrij goed beoordeeld maar in Breda en in Vierpolders kwam in dit ras nogal wat rand voor. Onvatbaar voor de fysio's 3 en 4 van 't wit, maar vatbaar voor de fysio's 1 en 2. Het kroggewicht was goed. Komt o.i. niet in aanmerking voor de rassenproeven-2e beoordeling.

Strofe - Ingezonden door N.V. Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk.

Goede groei. Het blad is donkergroen. Een platte, open, goed gevulde krop. Doet aan een grote Noran denken. De onderkant liet in Breda te wensen over. Het kropgewicht was goed. Voldeed vooral in Venlo zeer goed.

Zal worden opgenomen in de rassenproeven-2e beoordeling.

W.R. 1045 - Ingezonden door N.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen.

Groeide wat trager dan Munex. Het blad is nogal gebobbeld, vooral in 't hart van de plant en wat licht van kleur. De krop sluit vrij laat. Het kropgewicht was voldoende. Onvatbaar voor de fysio's 1, 2 en 3 van 't wit maar vatbaar voor de 4e fysio.

Komt in aanmerking te worden opgenomen in de rassenproeven-2e beoordeling.

Dankwoord

De beide proefnemers willen langs deze weg nogmaals hun dank betuigen aan de heren H.M.C. Nuyten, chef van de Proeftuin Noord-Brabant te Breda, P. Roozenboom, chef van de Proeftuin M.O.G. te Vierpolders en G.A.J. Janssen, chef van de Proeftuin Noord-Limburg te Venlo voor de medewerking die zij aan deze proeven hebben verleend.

In deze serie zijn reeds verschenen:

Nr.

- 1 Hoeven, A.P. v.d., en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven
onder glas in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
- 2 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van een Kropslarassenproef-
1e beoordeling in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
- 3 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e be-
oordeling Voorjaarsstookeelt 1968 September 1968
- 4 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e be-
oordeling Koude Voorjaarsteelt 1968 September 1968
- 5 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van Kropslarassenproeven-
2e beoordeling onder glas in de Winter-
teelt 1967 - 1968 November 1968
- 6 Koopmans, W., en L.G. Nederpel - Verslag Komkommerrassenproeven-1e
beoordeling 1968 Maart 1969
- 7 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Herfstteelt 1968 Juli 1969
- 8 Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag van Spinazierassenproef-
1e beoordeling onder glas in de Late
Voorjaarsteelt 1969 Augustus 1969
- 9 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Winterstookeelt 1968 - 1969 September 1969
- 10 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e
beoordeling Herfstteelt 1968 Oktober 1969
- 11 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproeven-2e
beoordeling onder glas in de Winterteelt
1968 - 1969 Oktober 1969
- 12 Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stoksnijbonerassenproeven-
1e beoordeling Vroege Voorjaarsteelt onder
glas 1969 November 1969
- 13 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1969 November 1969
- 14 Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stamslabonerassenproeven-
1e beoordeling Voorjaarsteelt 1969 December 1969
- 15 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproeven-
2e beoordeling onder glas in de
Voorjaarsstookeelt 1969 Januari 1970